

Základní kategorie vozidel

Příloha zákona č. 56/2001 Sb. vymezuje 7 základních kategorií vozidel.

Kategorie vozidel

Označení	Popis kategorie
L*	Motorová vozidla zpravidla s méně než čtyřmi koly.
M**	Motorová vozidla, která mají nejméně čtyři kola a používají se pro dopravu osob.
N**	Motorová vozidla, která mají nejméně čtyři kola a používají se pro dopravu nákladů.
O**	Přípojná vozidla.
S*	Pracovní stroje.
T*	Traktory zemědělské nebo lesnické.
R*	Ostatní vozidla, která nelze zařadit do výše uvedených kategorií.

* Kategorie L, T, S, R a OT jsou nad rámec evropského značení přidány českými předpisy.

** Kategorie M, N, O včetně podkategorií a kategorie terénních vozidel MG a NG jsou shodně definovány v evropské směrnici 2007/46/ES.

Kategorie L

Kategorie vozidel L se člení na:

Mopedy

- **Dvoukolové mopedy (LA)** jsou dvoukolová vozidla s objemem válců motoru **nepřesahujícím 50 cm³** v případě spalovacího motoru a s maximální konstrukční rychlostí **nepřesahující 45 km/h** při jakémkoli druhu pohonu.
- **Tříkolové mopedy (LB)** jsou tříkolová vozidla s jakýmkoli uspořádáním kol, s objemem válců motoru **nepřesahujícím 50 cm³** v případě spalovacího motoru a s maximální konstrukční rychlostí **nepřesahující 45 km/h** při jakémkoli druhu pohonu.
- **Lehké čtyřkolky (LB)**, jejichž hmotnost v nenaloženém stavu je **menší než 350 kg**, do čehož se nezapočítává hmotnost baterií v případě elektrických vozidel, dále, jejichž nejvyšší konstrukční rychlost **nepřesahuje 45 km/h** a jejichž zdvihový objem motoru **nepřesahuje 50 cm³** u zážehových motorů nebo pro jiné druhy motorů maximální čistý výkon **nepřesahuje 4 kW**.

Motocykly

- Motocykly jsou **dvoukolová vozidla (LC)** s objemem válců motoru **přesahujícím 50 cm³** v případě spalovacího motoru, nebo s maximální konstrukční rychlostí **přesahující 45 km/h** při jakémkoli druhu pohonu.
- Motocykly s **postranním vozíkem (LD)** jsou vozidla s třemi koly uspořádanými nesouměrně vzhledem k střední podélné rovině, s objemem válců motoru **přesahujícím 50 cm³** v případě spalovacího motoru, nebo s maximální konstrukční rychlostí **přesahující 45 km/h** při jakémkoli druhu pohonu.

Motorové tříkolky

- **Motorové tříkolky (LE)** jsou vozidla s třemi koly uspořádanými souměrně vzhledem ke střední podélné rovině s objemem válců motoru **přesahujícím 50 cm³** v případě spalovacího motoru, nebo s maximální konstrukční rychlostí **přesahující 45 km/h** při jakémkoli druhu pohonu.

- **Čtyřkolky (LE)** jiné než lehké tříkolky, jejichž hmotnost v nenaloženém stavu **nepřesahuje 400 kg** nebo **550 kg** u vozidel určených k přepravě nákladů, do čehož se nezapočítává hmotnost baterií v případě elektrických vozidel a dále, u nichž maximální čistý výkon motoru **nepřesahuje 15 kW**.

Motokolo

Motokolo (LM), jízdní kolo s trvale zabudovaným motorem s objemem válců motoru **nepřesahujícím 50 cm³** v případě spalovacího motoru a s maximální konstrukční rychlostí **nepřesahující 25 km/h** při jakémkoli druhu pohonu.

Vozidla zařazená podle EHK - OSN v kategoriích L1 a L2 s maximální konstrukční rychlostí 50 km/h se považují za mopedy, vozidla kategorií L3 a L4 se považují za motocykly a vozidla kategorie L5 se považují za motorové tříkolky.

Kategorie M

Kategorie vozidel M se člení na:

- **M1** - vozidla, která mají **nejvýše osm míst** k přepravě **osob**, kromě místa řidiče, nebo víceúčelová vozidla.
- **M2** - vozidla, která mají **více než osm míst** k přepravě **osob**, kromě místa řidiče, a jejichž nejvyšší přípustná hmotnost **nepřevyšuje 5 000 kg**.
- **M3** - vozidla, která mají **více než osm míst** k přepravě **osob**, kromě místa řidiče, a jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 5 000 kg**.

Víceúčelové vozidlo je vozidlo typem karoserie určené k přepravě osob a nákladu v jediném oddělení vozidla. Rozdělení vozidel podle typu karoserie a podmínky pro zařazení víceúčelového vozidla do kategorie vozidel M1 nebo N1 stanoví prováděcí právní předpis.

Při rozhodování o zařazení vozidla do kategorie M a N se považuje za místo k přepravě osob místo pro osobu sedící, ležící, stojící nebo místo s trvalými úchyty ukotvení sedadla, přičemž není rozhodující, zda sedadlo na tomto místě je nebo není umístěno.

Kategorie N

Kategorie vozidel N se člení na:

- **N1** - vozidlo, jehož největší přípustná hmotnost **nepřevyšuje 3 500 kg**.
- **N2** - vozidlo, jehož největší přípustná hmotnost **převyšuje 3 500 kg**, avšak **nepřevyšuje 12 000 kg**.
- **N3** - vozidlo, jehož největší přípustná hmotnost **převyšuje 12 000 kg**.

Terénní vozidlo

je motorové vozidlo se zvýšenou průjezdností, které patří do vozidel kategorie M nebo N a splňuje další technické podmínky stanovené prováděcím právním předpisem. Terénní vozidlo příslušné kategorie se označuje doplňkovým písmenem G ke kategorii M nebo N, například M1G, N3G.

Kategorie O

Kategorie vozidel O se člení na:

- **O1** - přípojná vozidla, jejichž největší přípustná hmotnost **nepřevyšuje 750 kg**.
- **O2** - přípojná vozidla, jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 750 kg**, ale **nepřevyšuje 3 500 kg**.
- **O3** - přípojná vozidla, jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 3 500 kg**, ale **nepřevyšuje 10 000 kg**.
- **O4** - přípojná vozidla, jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 10 000 kg**.

- **OT1** - přípojná vozidla traktoru, jejichž největší přípustná hmotnost **nepřevyšuje 1 500 kg**.
- **OT2** - přípojná vozidla traktoru, jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 1 500 kg**, ale **nepřevyšuje 3 500 kg**.
- **OT3** - přípojná vozidla traktoru, jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 3 500 kg**, ale **nepřevyšuje 6 000 kg**.
- **OT4** - přípojná vozidla traktoru, jejichž největší přípustná hmotnost **převyšuje 6 000 kg**.

Kategorie S

Kategorie vozidel S se člení na:

- **Ss - pracovní stroj samojízdný** je zvláštní vozidlo s vlastním zdrojem pohonu, konstrukčně a svým vybavením určené pouze pro vykonávání určitých pracovních činností. Pracovní stroj samojízdný není určený zpravidla pro přepravní činnost.
- **Sp - pracovní stroj přípojný** je zvláštní vozidlo bez vlastního zdroje pohonu, konstrukčně a svým vybavením určené pouze pro vykonávání určitých pracovních činností. Pracovní stroj přípojný se připojuje k tažnému motorovému vozidlo, které je přizpůsobené pro jeho připojení. Pracovní stroj přípojný není určený zpravidla pro přepravní činnost. Pracovní stroje přípojně se dělí:
 - **Sp1** pracovní stroj přípojný s největší technicky přípustnou hmotností **nepřevyšující 3 000 kg**.
 - **Sp2** pracovní stroj přípojný s technicky přípustnou hmotností **převyšující 3 000 kg**, avšak **nepřevyšující 6 000 kg**.
 - **Sp3** pracovní stroj s technicky přípustnou hmotností **převyšující 6 000 kg**.

Kategorie T

Pro kategorii T, traktory zemědělské nebo lesnické, zákon neuvádí podrobnější rozlišení. Vyhláška č. 341/2002 Sb. zmiňuje kolové i pásové traktory, přesně příloha 18 vyhlášky 341/2002 Sb. člení kolové traktory do podrobnějších kategorií.

Motorová vozidla vybavená koly nebo pásy, jejichž hlavní funkcí je tažná síla a která jsou zvláště konstruována pro tažení, tlačení, nesení nebo pohon určitého nářadí, strojů nebo přípojných vozidel, určených pro užití zejména v zemědělství nebo lesnictví. Mohou být vybavena pro přepravu nákladu a osob.

Kolové traktory se dále dělí:

- **Kategorie T1** - traktory s maximální konstrukční rychlostí **nepřevyšující 40 km/h**, s nejméně jednou a s minimálním rozchodem **větším než 1 150 mm**, s nenaloženou hmotností v provozním stavu **větší než 600 kg** a se světlou výškou nad vozovkou **menší než 1 000 mm**.
Do doby přijetí všech jednotlivých směrnic podle přílohy II směrnice 2003/37/ES lze do kategorie T1 řadit i traktory s maximální konstrukční rychlostí vyšší než 40 km/h, pokud budou splněny požadavky podle bodu 15 přílohy č. 3 k této vyhlášce.
- **Kategorie T2** traktory s maximální konstrukční rychlostí **nepřevyšující 40 km/h**, s minimálním rozchodem **menším než 1 150 mm**, s nenaloženou hmotností v provozním stavu **větší než 600 kg** a se světlou výškou nad vozovkou **menší než 600 mm**. Pokud je však výška těžiště traktoru podle ČSN ISO 789-6 (30 0446), měřeno vůči vozovce, dělená střední hodnotou minimálního rozchodu všech náprav **větší než 0,90**, je maximální konstrukční rychlost omezena na **30 km/h**.
- **Kategorie T3** traktory s maximální konstrukční rychlostí **nepřevyšující 40 km/h**, a s nenaloženou hmotností v provozním stavu **menší než 600 kg**.
- **Kategorie T4** ostatní traktory s maximální konstrukční rychlostí **nepřevyšující 40 km/h**, (podle definice uvedené dále).
 - **T4.1** traktory s vysokou světlou výškou - Traktory konstruované pro práci s vysokými plodinami, např. s vínem. Jejich znakem je zvýšený podvozek nebo jeho část, což traktoru umožňuje pojíždět souběžně s plodinou s levými a pravými koly na každé straně jedné řady nebo více řad plodiny. Tyto traktory jsou určeny k nesení nebo k pohonu nářadí, které může být montováno na předku, mezi nápravami, na zádi nebo na nákladové plošině. Pokud je

traktor v pracovní poloze, je jeho světlá výška kolmá na řady plodiny **vyšší než 1 000 mm**. Pokud je výška těžiště traktoru podle ČSN ISO 789-6 (30 0446), měřeno vůči zemi při užití normálně montovaných pneumatik, dělená střední hodnotou minimálního rozchodu všech náprav **větší než 0,90** nesmí maximální konstrukční rychlost překročit **30 km/h**.

- **T4.2** zvláště široké traktory - Traktory, charakteristické svými velkými rozměry, přednostně určené k práci na velkých zemědělských plochách.

Kategorie R

Zákon neobsahuje bližší rozdělení ani příklady vozidel spadajících do kategorie R. Některé příklady druhů vozidel jsou uvedeny v příloze 18 vyhlášky č. 341/2002 Sb. Podle obecné definice by do ní měla spadat zejména všechna nemotorová vozidla, která nejsou přípojnými vozidly:

- **jízdní kola** (včetně koloběžek, tandemů, šlapacích čtyřkolek, odrážedel atd.);
- **ruční vozíky** nebo **jiná vozidla tlačena** nebo **tažena pěšky jdoucí osobou**, například pracovní stroje;
- **vozik pro invalidy** s ručním nebo motorickým pohonem o šířce a délce **nepřesahující 1 metr**, konstrukční rychlosti **nejvýše 6 km/h** a maximální přípustné hmotnosti **nejvýše 450 kg**;
- **potahová vozidla** (kolová i saně);
- **pásová motorová vozidla** pro přepravu osob nebo nákladu (např. sněžná rolba a sněžný skútr).

Druhy osobních automobilů:

druh Sedan

- karosérie - uzavřená, se stupňovitou zádí,
- střecha - pevná, tuhá - část střechy může být otvíratelná,
- 4 boční dveře, v zádí automobilu může být víko (dveře), nezasahující až ke střechě, (v případě 2 bočních dveří se jedná o druh Tudor – z anglického : two door),
- dvě řady plnohodnotných sedadel, každá z nich po dvou popř. třech místech k sezení,
- oddělený zavazadlový prostor.

druh Hatchback

- tvar zadní části karosérie se vyznačuje splyvavou zádí, otvíratelnou v celé nebo téměř celé ploše, závěsy zadních (pátých, resp. třetích) dveří jsou umístěny u střechy vozidla.

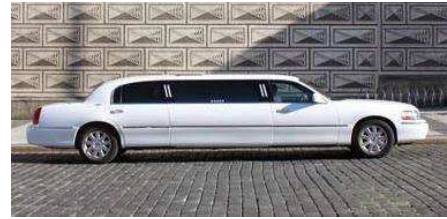
druh Liftback

- tvar zadní části karosérie se vyznačuje tím, že za spodní hranou okna zadních dveří je vodorovná nebo téměř vodorovná plocha (odsazení). Zád' je otvíratelná v celé nebo téměř celé ploše, závěsy zadních (pátých, resp. třetích) dveří jsou umístěny u střechy vozidla.

druh Limuzína

- karosérie - prostornější než sedan, uzavřená
- může mít dělicí stěnu mezi předními a zadními sedadly,
- střecha - pevná, tuhá - část střechy může být otevíratelná,
- počet míst k sezení - 4 nebo více nejméně ve dvou řadách, případná další sedadla mohou být sklápěcí,
- počet bočních dveří - 4 nebo 6,
- minimální délka vozidla je 5400 mm.

druh Kupé

- karosérie - uzavřená, s obvykle omezeným možným zadním prostorem pro cestující,
- střecha - pevná, tuhá - část střechy může být otvíratelná (targa),
- počet míst k sezení - 2 až 3 vpředu - případná zadní sedadla pevná nebo sklopná,
- počet bočních dveří - 2, v zádi automobilu může být víko (dveře), zasahující až ke střeše,
- oddělený zavazadlový prostor,
- střecha karosérie se zpravidla snižuje v zadní části pro cestující.

druh Kabriolet

- karosérie proměnlivá zpravidla bez pevného rámu bočních dveří, s pevnými sloupky čelního skla a nebo s ochranným zařízením pro cestující při převrácení vozidla,
- střecha poddajná, stahovací, popř. tuhá, odnímatelná nebo sklápěcí,
- počet míst k sezení - 4 nebo více nejméně ve dvou řadách,
- počet bočních dveří - 2 nebo 4.

druh Roadster

- karosérie proměnlivá, bez pevných rámu bočních dveří, s pevnými sloupky čelního skla, a nebo s ochranným zařízením pro cestující při převrácení vozidla, s omezeným možným zadním prostorem pro cestující,
- střecha poddajná, stahovací, popř. tuhá, odnímatelná nebo sklápěcí,
- počet míst k sezení - 2 až 3 vpředu - případná zadní sedadla pevná nebo sklopná,
- počet bočních dveří - 2,
- střecha karosérie se zpravidla snižuje v zadní části pro cestující.

druh Osobní kombi

- uzavřená karosérie, vzniklá zvětšením či prodloužením zadní části karosérie SEDAN, HATCHBACK, LIFTBACK nebo LIMUZÍNA,
- střecha pevná, tuhá - část střechy může být otvíratelná,
- počet míst k sezení - 4 nebo více nejméně ve dvou řadách,
- zadní sedadla se sklopnými opěradly nebo vyjímatelná ke zvětšení ložné plochy,
- počet bočních dveří - 2 až 4 a jedny zadní dveře (víko),
- střecha rovná, zadní stěna v celé ploše mírně šikmá nebo kolmá.

druh Kombi

- karosérie uzavřená, velkoprostorová s jedním společným prostorem pro cestující a náklad,
- střecha pevná, tuhá - část střechy může být otvíratelná,
- počet míst k sezení - 4 nebo více nejméně ve dvou řadách,
- zadní sedadla vyjímatelná nebo se sklopnými opěradly ke zvětšení ložné plochy,
- počet bočních dveří - 2 až 4 a jedny zadní dveře (víko),
- může být odvozen od skříňového nákladního automobilu, u každé řady sedadel musí být na obou stranách boční okno (popřípadě společné okno pro druhou a třetí řadu sedadel).

druh Fastback

- v podstatě varianta Liftbacku (zadní víko se otevírá až do střechy), ale s neznatelným přechodem mezi víkem zavazadlového prostoru a zadním oknem (víko není prolomeno, zád' je téměř v rovině jako u kupé), existují 4-dvěřové (resp.5-ti) i dvoudvěřové (resp.tří) varianty

Občas obchodní názvy vozidel trochu „klamou“:

Ford Mustang Fastback – je kupé

Trabant 601 Limousine – je Tudor

Další druhy OA

druh Sanitní

- vozidlo pro dopravu nemocných a raněných - DNR
- vozidlo rychlé zdravotnické pomoci - RZP

druh Pohřební

druh Obytný

druh Požárnický

druh Záchranářský

druh Montážní

druh Sportovní

druh Technický zásahový

druh Technický vyprošťovací

druh Vůz technické pomoci

Největší povolené hmotnosti (limitní) silničních vozidel, zvláštních vozidel a jejich rozdělení na nápravy.

Největší povolené hmotnosti na nápravu vozidla nesmí překročit :

- a) u jednotlivé nápravy 10,00 t,
- b) u jednotlivé hnací nápravy 11,50 t,
- c) u dvojnápravy motorových vozidel součet zatížení obou náprav dvojnápravy nesmí překročit při jejich dílčím rozvoru
 - do 1,0 m 11,50 t,
 - od 1,0 m a méně než 1,3 m 16,00 t,
 - od 1,3 m a méně než 1,8 m 18,00 t,
 - od 1,3 m a méně než 1,8 m, je-li hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním, nebo pérováním uznaným za rovnocenné, nebo pokud je každá hnací náprava opatřena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení na nápravu nepřekročí 9,50 t 19,00 t,

Dvojnápravou se rozumí dvě za sebou umístěné nápravy, jejichž středy jsou při přípustné hmotnosti od sebe vzdáleny (dílčí rozvor) nejvýše 1,8 m.

Trojnápravou se rozumí tři za sebou umístěné nápravy, jejichž součet dílčích rozvorů činí nejvýše 2,8 m.

Největší povolená hmotnost silničních vozidel nesmí překročit:

- a) u motorových vozidel se dvěma nápravami 18,00 t,
- b) u motorových vozidel se třemi nápravami 25,00 t,
 - je-li hnací náprava vybavena dvojitou montáží pneumatik a vzduchovým pérováním nebo pérováním uznaným za rovnocenné nebo pokud je každá hnací náprava opatřena dvojitou montáží pneumatik a maximální zatížení na nápravu nepřekročí 9,50 t26,00 t,
- c) u motorových vozidel se čtyřmi a více nápravami32,00 t,
- d) u přívěsů se dvěma nápravami18,00 t,
- e) u přívěsů se třemi nápravami 24,00 t,
- f) u přívěsů se čtyřmi a více nápravami32,00 t,
- g) u dvoučlankových kloubových autobusů28,00 t,
- h) u tříčlankových kloubových autobusů 32,00 t,
- i) u jízdních souprav 48,00 t,**
- j) u pásových vozidel18,00 t

(5) Okamžitá hmotnost vozidla (soupravy) nesmí překročit největší povolenou hmotnost vozidla (souprava). V případě znečištění (např. bláto, sníh, voda) se připouští překročení největší povolené hmotnosti vozidla (soupravy) **maximálně o 3 %**.

Největší povolené rozměry vozidel a jízdních souprav

(1) Největší povolené rozměry (bez plusové tolerance) vozidel a jízdních souprav včetně nákladu jsou:

největší přípustná šířka:

- vozidla kategorie M₁ 2,50 m
- vozidla kategorií M₂, M₃, N, O, O_T, T 2,55 m
- vozidla s tepelně izolovanou nástavbou, u které je tloušťka stěn větší než 45 mm 2,60 m
- dvoukolové mopedy 1,00 m
- ostatní vozidla kategorie L 2,00 m
- přívěsného vozíku za dvoukolové motorové vozidlo ... 1,00 m
- samojízdných a příp. prac. strojů a nesených pracovních strojů v soupravě s nosičem.....3,00 m
- tramvají 2,65 m

největší povolená výška vozidel

- největší pov. výška vozidel (včetně sběračů tramvají a trolejbusů v nejnižší prac. poloze),4,00 m
- největší povolená výška vozidel kategorie L 2,50 m
- největší povolená výška vozidel kategorií N₃, O₄, určených pro přepravu vozidel 4,20 m

největší povolená délka

- jednotlivého vozidla s výjimkou autobusu a návěsu ... 12,00 m
 - přípojného vozidla kategorie O₁ nebo O₂ vybaveného spojovacím zařízením třídy B50-X (pro kouli ISO 50)..... 8,00 m
 - speciálního přívěsu nebo nákladního přívěsu pro přepravu letadel kategorií O₁ nebo O₂ vybaveného spojovacím zařízením třídy B50-X (pro kouli ISO 50)..... 9,50 m
 - autobusu se dvěma nápravami ...13,50 m
 - autobusu se třemi a více nápravami 15,00 m
 - kloubového autobusu 18,75 m
 - kloubového dvoučlankového autobusu a trolejbusu ... 18,00 m
 - kloubového tříčlankového autobusu a trolejbusu 22,00 m,
- ! -do největší pov. délky autobusů se započítává jakákoliv odnímatelná výbava (například schránka na lyže),
- soupravy tahače s návěsem16,50 m
 - soupravy motorového vozidla s jedním přívěsem ... 18,75 m
 - soupravy motorového vozidla s jedním přívěsem kategorie O₄ určeným pro přepravu vozidel ... 20,75 m
 - vozidel kategorie L 4,00 m
 - tramvaje (sólo) včetně spřáhel 18,00 m
 - soupravy tramvají a kloubové tramvaje včetně spřáhel40,00 m
 - soupravy traktoru s jedním přívěsem (návěsem)18,00 m
 - souprava traktoru s přípojným pracovním strojem ... 18,00 m
 - souprava samojízdného stroje s podvozkem pro přepravu pracovního zařízení stroje..... 20,00 m
 - soupravy se dvěma přívěsy nebo s návěsem a jedním přívěsem ... 22,00 m,

do celkové délky vozidla (jízdní soupravy) se nepočítá délka nakládacího satelitního vozíku, který je v přepravní poloze namontován vzadu na vozidle, pokud nepřesahuje vozidlo o více než 1,20 m.

(2) Délka přípojného vozidla za dvoukolové motorové vozidlo nesmí být větší než délka tažného vozidla, nejvýše však 2,50 m.

Rozlišení hmotnostních údajů vozidla

Pohotovostní hmotnost vozidla (v USA **Curb weight**, ve Velké Británii **Kerb weight**) je hmotnost vozidla se standardní výbavou, veškerými provozními náplněmi (např. motorový olej, chladicí médium, palivo), ale bez cestujících (včetně řidiče) a nákladu.

Tento údaj je odlišný od:

Provozní hmotnost vozidla

používané státními regulačními úřady nebo jinými organizacemi. Například v Evropské unii se počítá jako pohotovostní hmotnost plus 75 kg jako hmotnost řidiče, v souladu s Evropskou směrnicí 95/48/EC.

Organizace také mohou definovat pohotovostní hmotnost s pevným množstvím paliva nebo jinými proměnnými hodnotami pro porovnání s jinými vozidly. (např. Škoda – 90% paliva v nádrži)

Užitková hmotnost vozidla nebo také užitná hmotnost vozidla je hmotnost nákladu, osob a pomocného nebo pracovního zařízení přechodně i nepevně připojeného.

Celková hmotnost vozidla součet pohotovostní a užitkové hmotnosti.

Suchá hmotnost vozidla anglicky **Dry weight** je hmotnost vozidla se standardní výbavou, bez provozních náplní (např. motorový olej, chladicí médium, palivo) a bez cestujících (včetně řidiče) a nákladu. Někteří výrobci motocyklů udávají suchou hmotnost i bez akumulátoru.